

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 25 0 Mal 051699 21 Rev
Sarajevo, 07.11.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Fatime Imamović, kao predsjednice vijeća, Snježane Malešević i Suada Kurtovića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D.Ž. iz O., koga zastupaju punomoćnici iz AD „Hidanović & Partneri“ d.o.o. Tuzla, protiv tužene S.Ž., rođene M. iz O., koju zastupa punomoćnik Ilija Andrić, advokat iz Modriče, radi isplate duga, v.s. 3.438,93 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Odžaku broj 25 0 Mal 051699 21 Gž od 27.01.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 07.11.2023. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se usvaja i obje nižestepene presude preinačavaju tako da se obavezuje tužena da tužitelju isplati iznos od 3.438,93 KM i to: iznos od 2.418,00 KM na ime duga po stambenom kreditu i iznos od 1.020,93 KM na ime plaćenih računa/komunalija za stan, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 02.06.2020. godine kao dana podnošenja tužbe pa do isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.080,00 KM, sve u roku od 30 dana koji počinje teći prvog dana nakon dostave prepisa presude tuženoj.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Orašju, broj 25 0 Mal 051699 20 Mal od 03.11.2020. godine odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da mu tužena isplati iznos od 3.438,93 KM i to: iznos od 2.418,00 KM, koji se odnosi na dug po stambenom kreditu i iznos od 1.020,93 KM na plaćene račune/komunalije za stan, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe pa do isplate. Istom presudom tužitelj je obavezan tuženoj naknaditi i troškove postupka u iznosu od 1.000,00 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Odžaku broj 25 0 Mal 051699 21 Gž od 27.01.2021. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tužitelj zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka sa prijedlogom da se revizija dopusti po čl. 237. stav 3. i 4. Zakona o parničnom postupku, navodeći kao pravno pitanje zbog koga predlaže izuzetno postupanje ovog suda sljedeće:

- Može li jedan suvlasnik prema drugom suvlasniku postavljati obligatorne zahtjeve koji se tiču njegovog suvlasništva u visini pripadajućeg suvlasničkog dijela odnosno može li tražiti isplatu duga koji se odnosi na novčana sredstva koja jedan suvlasnik dobije kao kredit i koja sredstva su utrošena u kupovinu i stvaranje suvlasničke zajednice i koji samostalno otplaćuje kao i isplatu duga na ime komunalnih obaveza nekretnine u suvlasništvu u situaciji kada računi za komunalne usluge glase samo na jednog suvlasnika ... ?

Tužitelj navodi da je ovo materijalno pravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njenoj primjeni, jer su nižestepene presude zasnovane na stavu različitom od sudske prakse ovog suda izražene u presudi broj 25 0 P 028491 16 Rev od 28.02.2017. godine i pravnog stava usvojenog na sjednici Građanskog odjeljenja održanog dana 12.06.2019. godine koje glasi: „Neotplaćeni iznos kredita nakon prestanka bračne zajednice je teret bračne stečevine koji snose oba bračna partnera na jednake dijelove. Isplatom cjelokupnog preostalog duga od strane jednog bračnog partnera on je ujedno ispunio i obavezu drugog bračnog partnera u podmirenju iste kao duga bračne stečevine, pa isplatilac ima pravo tražiti povrat 1/2 iznosa kao dospjele obaveze drugog bračnog partnera“.

Tužitelj u reviziji ističe da drugostepena presuda u ovom slučaju nije podudarna sa navedenim pravnim shvatanjem, pa iz tih razloga predlaže da ovaj sud reviziju usvoji, preinači pobijane presude i usvoji tužbeni zahtjev tužitelja ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati na ponovno suđenje, uz zahtjev za naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 360,00 KM.

Tužena nije podnijela odgovor na reviziju.

Revizija je dopuštena i osnovana.

Odredbom člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku FBiH („Službene novine FBiH” br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu ZPP), propisano je da revizija nije dopuštena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi iznos od 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM, a stavom 3. istog člana, da izuzetno Vrhovni sud Federacije BiH može dopustiti reviziju u svim predmetima, ako ocijeni da bi odlučivanje o reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

U konkretnom slučaju radi se o novčanom potraživanju gdje pobijani dio pravosnažene presude iznosi 3.438,93 KM, iz čega proizilazi da nije ispunjen vrijednosni kriterij za dopustivost revizije iz člana 237. stav 2. ZPP, pa po ovom zakonskom osnovu revizija ne bi bila dopuštena.

Međutim, prema odredbi člana 237. stav 3. ZPP revizijski sud može dopustiti reviziju zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je podnesena i koje je u njoj određeno naznačeno kao takvo, uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose, kako reguliše odredba člana 241. stav 2. ZPP.

Po ocjeni ovog suda postavljeno pitanje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 2.418,00 KM, kojeg je tužitelj isplatio za tuženu na ime duga po stambenom kreditu za period od novembra 2019. godine do aprila 2020. godine, kojim sredstvima je kupljen zajednički stan kao bračna stečevina, u suvlasništvu parničnih stranaka sa ½ dijela, kao i polovina iznosa plaćenih računa komunalija za korištenje stana za isti period.

U postupku je utvrđeno da su parnične stranke 2008. godine, godinu dana prije zaključenja braka (brak zaključen 31.05.2009. godine) postigle dogovor oko kupovine stana u O., kojeg će kupiti na osnovu sredstava koje su dobili od stambenog kredita. Tom prilikom stranke su postigle dogovor da tužitelj plaća polovinu rate kredita, a drugu polovinu tužena. Ugovorom o namjenskom kreditu od 16.07.2008. godine koji je zaključen između UniCredit Bank d.d. Mostar, kao kreditora, i tužitelja kao korisnika kredita, te tužene, kao sudužnika, banka je stavila na raspolaganje korisniku kredita novčani iznos od 98.000,00 KM, a korisnik kredita se obavezao banci platiti ugovorene naknade, kamate i vratiti iznos kredita. Namjena kredita je bila za kupovinu stana. Ugovorom o standardnom trajnom nalogu od 04.08.2008. godine tužena se obavezala da će u svrhu ½ rate kredita plaćati iznos od 380,00 KM u korist računa tužitelja, koji iznos je prema Ugovoru o standardnom trajnom nalogu od 15.05.2009. godine povećan na iznos od 403,00 KM. Iz ZK izvadka broj 2113 k.o. O.1 proizilazi da su se parnične stranke, nakon kupovine stana, uknjižile kao suvlasnici na navedenom stanu sa ½ dijela suvlasništva. Predmetni stan su parnične stranke koristile zajedno do 07. mjeseca 2019. godine. Tužena je prestala plaćati ratu kredita za predmetni stan kao i režije/komunalije od novembra 2019. godine. Iz naloga o uplati utvrđeno je da je tužitelj plaćao mjesečni iznos od 403,00 KM, na ime rate kredita za tuženu, kao i troškove komunalija za sporni period.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su odbili tužbeni zahtjev cijeneći da tužitelj nije aktivno legitimisan da od tužene traži isplatu traženih iznosa jer je tužena u obligaciono pravnom odnosu samo sa davateljem kredita, prema ugovoru o kreditu, a ne i sa tužiteljem. Odbijen je i zahtjev za isplatu komunalija jer svi računi za komunalije glase na tužitelja a ne na tuženu, koja nije pasivno legitimisana.

Po ocjeni ovog suda nižestepene presude su zasnovane na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

Pogrešan je zaključak nižestepenih sudova da u ovom slučaju postoji samo obligaciono pravni odnos između bračnih supružnika i davatelja kredita i da navedeni zahtjev tužitelja treba isključivo raspravljati sa aspekta tog odnosa.

Suprotno navedenom, u konkretnom slučaju radi se o imovinskim odnosima između samih bračnih supružnika, povodom novčanih sredstava koja je jedan bračni supružnik dobio kao kredit i koji je utrošen za kupovinu stana kao njihove zajedničke imovine, a koji su imali obavezu da otplaćuju zajednički. Uplata rate kredita predstavlja dug koji tereti oba bračna supružnika. Bračni supružnik, koji nakon prestanka bračne zajednice nastavi samostalno otplaćivati stambeni kredit ima pravo na obligaciono pravni zahtjev prema drugom bračnom supružniku jer su u pitanju imovinski odnosi bračnih supružnika u smislu odredbi člana 253. Porodičnog zakona FBiH („Sl. novine FBiH“ 35/05 i 41/05).

Prema odredbi člana 423. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima (Službeni list RBiH br. 2/92, 13/93 i 13/94, Službene novine FBiH br. 29/03 dalje: ZOO) dužnik koji je ispunio obavezu ima pravo zahtijevati od svakog sadužnika da mu naknadi dio obaveze koji

pada na njega, pa je iz tog razloga pogrešan zaključak nižestepeni sudova kojim je odbijen tužbeni zahtjev. Naime, sudska praksa stoji na stanovištu da kada je neka stvar pribavljena kreditom, za vrijeme trajanja bračne zajednice ona ostaje bračna stečevina, a supružnik koji je sam iz svojih sredstava vratio ostatak kredita stiže regresno pravo prema drugom supružniku.

Kako iz činjeničnih utvrđenja nižestepeni sudova proizilazi da je tužitelj za period od novembra 2019. godine do aprila 2020. godine izvršio uplatu rate kredita, što je bila obaveza tužene, kao i da je platio sve troškove komunalija, za stan koji je u spornom periodu koristila i tužena, to je revizija tužitelja usvojena, obje nižestepene presude preinačene i usvojen tužbeni zahtjev tužitelja, primjenom odredbe člana 250. stav 1. ZPP.

U skladu sa odredbom člana 277. ZOO na dosuđene iznose tužitelju je dosuđena i zakonska zatezna kamata koju je tužena dužna platiti zbog neizvršenja novčane obaveze. Budući da je tužitelj postavio zahtjev za isplatu kamate od podnošenja tužbe, to mu je ista i dosuđena od 02.06. 2020.godine, kada je sudu podnio tužbu.

Prema odredbi iz člana 397. stav 2. ZPP-a, kada sud preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lijek, odlučit će o troškovima cijelog postupka. Preinačenjem nižestepeni presuda tužitelj je u cijelosti uspio u sporu, pa je tužena dužan naknaditi tužitelju troškove postupka - član 386. stav 1. ZPP-a. Troškovi postupka odnose se na sastav tužbe u iznosu od 240,00 KM, zastupanje tužitelja od strane punomoćnika- advokata, na pripremnom ročištu 24.08.2020. godine u iznosu od 240,00 KM, na ročištu 09.10.2020. godine u iznosu od 240,00 KM i troškova sastava revizije u iznosu od 360,00 KM, što predstavlja ukupno dosuđeni iznos troškova postupka od 1.080,00 KM.

Visina parničnih troškova utvrđena je primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata.

Rok za izvršenje činidbe i početak toka roka određeni su primjenom odredaba iz člana 179. stav 1. ZPP.

Predsjednica vijeća
Fatima Imamović, s.r.